

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَنُودٌ

نفی خشونت علیه زنان و مردان در خانواده

از منظر فقه شیعه و اسناد بین الملل

زهرا ساور حسینی

انتشارات نظری

سرشناسه : ساور سفلی ، زهرا
 عنوان و نام پدیدآور : نفی خشونت علیه زنان و مردان در خانواده از منظر فقه شیعه و اسناد بین الملل / زهرا ساور سفلی
 مشخصات نشر : تهران: انتشارات نظری ۱۳۹۶
 مشخصات ظاهری : ۲۰۰ ص
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۸۹-۶۹۶-۴
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 موضوع : خشونت - جنبه های مذهبی - اسلام زنان - خشونت علیه
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۶ ن ۲ / س ۲ / ۲۵۰ BP
 رده بندی دیویی : ۳۹۷ / ۶۳۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۷۱۹۱۷۵

نام کتاب : نفی خشونت علیه زنان و مردان در خانواده از منظر فقه شیعه و اسناد بین الملل
 نویسنده : زهرا ساور سفلی
 نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۷
 شمارگان : ۵۰۰

« کلیه حقوق مادی ، چاپ و نشر مخصوص و محفوظ است و سرچشمی باشد »

دفتر مرکزی : تهران، خیابان ولی عصر (عج) ، خیابان سید جمال الدین
 اسدآبادی (یوسف آباد) ، نبش خیابان فتحی شقاقی، جنب بانک انصار

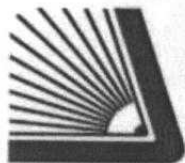
پلاک ۳۲، طبقه ۲، واحد ۱۷

E-mail: nazaribook@yahoo.com

www.nashrenazari.com

تلفن : ۸۸۱۰۲۷۷۵

همراه : ۰۹۱۹۰۱۲۹۴۵۵

انتشارات نظری

«فهرست مطالب»

عنوان

صفحه

فصل اول: تبیین مفاهیم

۱۳	گفتار اول: مفهوم خشونت	
۲۳	گفتار دوم: مفهوم فقه شیعه	
۲۴	گفتار سوم: مفهوم اسناد بین الملل	
۲۶	گفتار چهارم: مفهوم فمینیسم	
۲۹	گفتار پنجم: مفهوم خانوادگی	

فصل دوم: خشونت

۳۵	گفتار اول: اقسام خشونت	
۳۵	• مبحث اول: تقسیم خشونت از منظر فقه شیعه و حقوق بشر	
۳۹	• مبحث دوم: تقسیم خشونت از منظر آفتاب‌پذیری	
۴۲	• مبحث سوم: تقسیم خشونت از منظر گستره خشونت	
۴۹	گفتار دوم: علل خشونت	
۴۹	• مبحث اول: علل فردی و شخصیتی	
۵۳	• مبحث دوم: علل خانوادگی	
۵۶	• مبحث سوم: علل جامعه‌شناختی	
۶۰	گفتار سوم: پیامدهای خشونت	
۶۰	• مبحث اول: پیامدهای جسمی	
۶۰	• مبحث دوم: پیامدهای روانی	
۶۱	• مبحث سوم: پیامدهای جنسی	
۶۱	• مبحث چهارم: پیامدهای خانوادگی	
۶۱	• مبحث پنجم: پیامدهای اجتماعی	
۶۱	• مبحث ششم: پیامدهای اقتصادی	

فصل سوم: مبانی اسلام و غرب در رابطه با خشونت

- گفتار اول: تعارضات مبانی اسلام و غرب در رابطه با خشونت ۶۵
- مبحث اول: مبانی غرب در رابطه با خشونت ۶۵
  - مبحث دوم: مبانی اسلام در رابطه با خشونت ۷۱
- گفتار دوم: مشترکات مبانی اسلام و غرب در رابطه با خشونت ۸۰
- ۱- حق حیات ۸۱
  - ۲- حق آزادی ۸۲
  - ۳- حق کرامت ۸۴
  - ۴- حق برابری ۸۶
- فصل چهارم: نقاط اشتراک و افتراق فقه امامیه و اسناد بین الملل در مورد اعمال خشونت علیه زنان و مردان ۸۹
- گفتار اول: نقاط اشتراک دو دیدگاه در مورد اعمال خشونت علیه زنان و مردان ۹۱
- مبحث اول: خشونت ملل مشترک میان زنان و مردان ۹۱
  - مبحث دوم: خشونت‌های مردان علیه زنان ۱۱۳
  - مبحث سوم: خشونت‌های زنان علیه مردان ۱۳۰
- گفتار دوم: نقاط افتراق دو دیدگاه در مورد اعمال خشونت علیه زنان و مردان ۱۳۸
- مبحث اول: خشونت‌های مشترک میان زنان و مردان ۱۳۹
  - مبحث دوم: خشونت‌های مردان علیه زنان ۱۴۸
  - مبحث سوم: خشونت‌های زنان علیه مردان ۱۶۰
- نتیجه ۱۸۳
- فهرست منابع و مآخذ ۱۸۵

مقدمه

در طول تاریخ حوادث ناگوار و خشونت آمیز همراه با رنج بسیار بر زنان و مردان به ویژه زنان به وجود آمده است. در زمان حاضر نیز با گسترش علم و دانش، هنوز معضل خشونت، به عنوان یک مسئله جدی اجتماعی، باقی است حتی بشر با خشونت مدرن و با مصادیق جدیدی روبرو شده است.

در محیط خانواده، هر فردی عمدتاً علیه جسم، جان، شرف، مال، حقوق طبیعی و اجتماعی علیه زنان و مردان در قبل و بعد از ازواج نابین صورت بگیرد در نظر فقه شیعه، خشونت نامشروع بوده و اسناد بین‌المللی نیز آن را غیرقانونی به شمار می‌آورد. خشونت در خانواده منشأ فردی، خانوادگی و اجتماعی دارد که آسیب‌های جدی بر فرد، خانواده و اجتماع باقی می‌گذارد که جبران آن گاهی ممکن و گاه غیرممکن است.

با توجه به این که در زمان جاهلیت، اعراب هیچ ارزشی برای زن قائل نبودند، دین اسلام به زن ارزش و کرامت بخشید و خداوند برای افراد خانواده، فرد و تکالیف توأم با اخلاق به ویژه حسن معاشرت، قرار داده تا مودت و محبت و آرامش در بین آنها بیشتر شود و به سعادت و کمال برسند و در صورت سوء استفاده از حقوق و تکالیف خود، مجازاتی برای آنها تعیین کرده است. در حالی که اعلامیه حقوق بشر، بعد از جنگ جهانی دوم، طبق دیدگاه مکاتب غرب، بدون توجه به مصلحت و تفاوت تکوینی زن و مرد، حقوق برابر بین زن و مرد را به تصویب رساند و کمیسیون‌ها و کنوانسیون‌ها و میثاق‌هایی را برای احقاق حقوق زنان تشکیل دادند. تا بتوانند تبعیض علیه زنان را ریشه کن کنند. تا به امروز علاوه بر اینکه آنها نتوانستند خشونت علیه زنان

را کم کنند، بلکه جامعه به معضل جدیدی به نام خشونت زنان علیه مردان مواجه شده است. لازم به ذکر است مبانی دو دیدگاه در مواردی متعارض و گاه مشترک است.

در جامعه امروز ما، دشمنان اسلام و طرفداران فمینیسم می‌کوشند حقوق و تکالیف شرعی را ظالمانه جلوه دهند. در حالی که رواج خشونت در خانواده‌های مسلمان برگرفته از فرهنگ غیر اسلامی و سوء استفاده از حقوق شرعی است. حتی در کشورهای غربی نیز با شعار برابری هنوز خشونت نسبت به زنان کمتر نشده بلکه با مصادیق جدیدی از خشونت روبرو هستند.

نگرش غرب نسبت به برخی از احکام شرعی مانند: ارث زن و.. خشونت علیه زنان می‌داند لذا در پاسخ به آنان تحقیقات نسبتاً جامعی صورت پذیرفته است؛ اما بررسی برخی از رفتار و اعمال خشونت (مانند: قتل، زنا، زنا باکره، بدون اذن شوهر و...) بر اساس فقه شیعه و اسناد بین الملل از جانب محققین تحقیقات کمی وجود دارد؛ و همچنین خشونت علیه مردان کمتر مورد توجه واقع شده است؛ و وجود چند مقاله نمی‌تواند پاسخی برای این پدیده دامن گیر، در همه کشورها باشد، لذا وجود تحقیقات گسترده پیرامون هر دو جنس، ضروری به نظر می‌رسد.

به علت توجه دین مبین اسلام و اسناد بین المللی به عام خشونت در روابط انسانی خصوصاً در محیط پنهان خانواده، امید است با یاری از خداوند تعالی، مسلمانان کشورهای مسلمان با داشتن آموزه های غنی از دین بتوانند با فرهنگ سازی برای رفاه و برتری گونه خشونت علیه زنان و مردان برای حفظ و تحکیم بینان خانواده قدم‌هایی بردارند.